

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 09 octombrie 2019, declarate de avocații Guțanu Andrian, Janu Anatolie și de inculpatul

Sîrbu Vasili XXXXX, născut la XXXXX, originar din s. XXXXX, r-nul XXXXX, locuitor al or. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>03.06.2015 - 11.05.2016,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>16.06.2016 - 25.10.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>12.01.2018 - 24.04.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>25.05.2018 - 09.10.2019,</i>
	<i>11.12.2019 - 29.01.2020.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Dondușeni 11 mai 2016, Sîrbu Vasili, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, a fost achitat deoarece ***fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.***

2. Instanța de fond a constatat că, ***la ancheta preliminară sa stabilit că,*** la începutul lunii octombrie 2003, aflându-se în or. Dondușeni, Sîrbu V., s-a întâlnit ocazional cu Covalciuc A. și urmărind scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere, a mijloacelor bănești de la ultimul, l-a convins ca acesta să-i împrumute o sumă de bani pentru procurarea unui autobuz.

La 10.10.2003, în vederea realizării scopului său criminal, Sîrbu V. s-a deplasat în mun. Chişinău unde, abuzând de încrederea lui Covalciuc A., înşelându-l prin multiple promisiuni că, în scurt timp îi va restitui banii, a primit de la ultimul 10.000 dolari, echivalent a 133.050 lei. La 08.11.2003, Sîrbu V. a mai primit ilegal prin înşelăciune şi abuz de încredere de la Covalciuc A. încă 200 de dolari, echivalent a 2.693,26 lei, sub pretextul necesităţii perfectării documentaţiei pe autobuzul "IKARUS SCANIA", n/î XXXXX, procurat din contul mijloacelor băneşti, transmişi lui Sîrbu V. de către Covalciuc A. pe un termen de 1 an.

În scurt timp după primirea mijloacelor băneşti nominalizaţi, Sîrbu V. evita orice contact cu Covalciuc A., precum şi apariţia la domiciliul propriu, eschivându-se intenţionat pe parcursul perioadei îndelungate de timp de la restituirea banilor dobândiţi prin înşelăciune şi abuz de încredere de la Covalciuc A., nerambursându-le în final până în prezent nici pătimaşului, nici succesorilor legali ale ultimului, cauzându-le în acest mod prejudiciu material în proporţii deosebit de mari, în sumă totală de 10.200 dolari, echivalent a 135.743,26 lei.

Instanţa a stabilit că, la 10.10.2003, Sîrbu V. a eliberat o recipisă din conţinutul căreia se vede că, a luat cu împrumut de la Covalciuc A. suma de 5000 dolari pe o perioadă de 1 an. Tot în acea zi, Sîrbu V. a încheiat cu Covalciuc A. un contract de cofondatori la întreprinderea de transport cu privire la transportarea pasagerilor din R. Moldova în altă direcţie. La 08.11.2003, printr-o recipisă semnată de Sîrbu V., Covalciuc A. i-a împrumutat ultimului 200 euro, pe 1 lună. Prin recipisă din 08.04.2004, Sîrbu V. s-a obligat să-i achite lui Covalciuc A. până la 30.04.2004 suma de 1000 euro iar până la 01.06.2004 suma de 3000 euro, însă care bani şi de când sunt luaţii nu este menţionat.

La 10.10.2003, Sîrbu V. a procurat un autobuz de model "IKARUS SCANIA", n/î XXXXX, de la Dragnea I. pentru care a achitat numai suma de 10.000 dolari, rămânând dator cu 20.000 dolari. Timp de 6 luni s-a folosit de autobuz şi l-a restituit proprietarului, din motivul că afacerea nu mergea, avea nevoie de un set de documente costisitoare, pentru a transporta pasageri în alte ţări. Dragnea I. i-a întors numai 5000 dolari, restul 5000 dolari au fost reţinuţi pentru exploatarea autobuzului.

Succesorul legal al părţii vătămate, Covalciuc D., a declarat că, pe Sîrbu V. l-a cunoscut în luna mai 2015. În anul 2003 tatăl său, Covalciuc A., i-a comunicat că doreşte să facă o afacere, să procure un autocar. Contrar voinţei soţiei sale, Covalciuc A. i-a împrumutat lui Sîrbu V. bani. După o perioadă de timp, tatăl său era distrus din cauza eşecului cu afacerea începută. Se considera vinovat în aceea că a dat banii din casă. De la tatăl său a aflat că Sîrbu V. era anunţat în căutare. În luna noiembrie 2013, tatăl a decedat. Iar în scurt timp, a aflat că Sîrbu V. a apărut în ţară.

Astfel, Sîrbu V. este învinuit de acuzatorul de stat în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal caracterizată prin escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, săvârşită în proporţii deosebit de mari.

Însă, în instanţa de judecată nu au fost aduse probe care ar confirma vinovăţia inculpatului

Inculpatul nu a recunoscut vina și a declarant că între el și Covalciuc A. au fost relații de parteneriat, în deschiderea unei rute de transportarea pasagerilor peste hotarele țării. Au fost relații civile și împrumutul de bani a fost efectuat fără scopul de a-l înșela sau a însuși banii prin abuz de încredere. Erau prieteni și există contractul încheiat între ei la 10.10.2003, prin care au ajuns la un numitor comun să fie cofondatori la întreprinderea de transport.

La materialele dosarului sunt anexate recipise în copii și anume: recipisă din 10.10.2003 din conținutul căreia se vede că, Sîrbu V. a luat cu împrumut de la Covalciuc A. 5000 dolari pe o perioadă de 1 an. Tot în aceea zi, Sîrbu V. a încheiat cu Covalciuc A. un contract de cofondatori la întreprinderea de transport cu privire la transportarea pasagerilor din R. Moldova în altă direcție.

La de 08.11.2003, printr-o recipisă semnată de Sîrbu V., Covalciuc A. i-a împrumutat ultimului 200 euro, pe o lună. Prin recipisă din 08.04.2004, Sîrbu V. s-a obligat să-i achite lui Covalciuc A. până la 30.04.2004 suma de 1000 euro, iar până la 01.06.2004, suma de 3000 euro, însă care bani și de când sunt luați nu este menționat.

Din cererea de pornire a procesului penal din 15.05.2004 care este scrisă de Covalciuc A., se indică că a dat în împrumut suma de 10.200 dolari, ceea ce nu corespunde recipiselor.

Nu au fost prezentate probele nici care este suma concretă a împrumutului, conform recipiselor.

Instanța nu poate pune la baza sentinței probele prezentate de către procuror și anume declarațiile martorilor Diulgher V. și Cotruță O., deoarece ei au confirmat faptul că nu se cunosc cu inculpatul Sîrbu V. și niciodată nu s-au văzut.

Latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, forma în care i-a fost incriminată săvârșirea de către Sîrbu V., nu s-a dovedit.

Pe cauza dată, s-au constituit relații pur civile, deci acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și urmează să fie achitat.

3. Procurorul în Procuratura r-lui Dondușeni, Natalia Ciumac-Bordian a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Sîrbu Vasili să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și condamnat la 8 ani închisoare, cu executare.

Apelantul a invocat că, probele acumulate la urmărire penală și examinate în cadrul ședinței de judecată dovedesc pe deplin vinovăția inculpatului.

Instanța de fond menționează că Sîrbu V. a primit din afacere care a fost planificată împreună cu Covalciuc A. suma de 5000 dolari, dar nu a luat în considerație că această sumă nu a fost transmisă lui Covalciuc A., fapt confirmat și prin declarațiile date de către inculpat că, nu poate confirma acest fapt că nu a cerut să-i fie restituită recipisă, deoarece acest fapt nici nu a avut loc, dar instanța a luat în considerație declarațiile inculpatului punându-le la bază.

La fel instanța nu a luat în considerație că inculpatul nu a restituit măcar ceva din suma totală, adică câte puțin în fiecare lună în atâția ani de zile, ba chiar a plecat peste hotare și a revenit când a aflat despre decesul părții vătămate.

Instanță de judecată, la întocmirea sentinței în partea dispozitivului și în partea descriptivă a sentinței se referă la altă persoană deoarece inculpatul este "Vasili" și nu "Vasile" fără a indica Codul personal al inculpatului și fără a emite o încheiere de corectare a erorilor.

4. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2017, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că, instanța de fond a cercetat sub toate aspectele probele administrate de părți, le-a dat o apreciere justă, prin prisma pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar în ansamblul, din punct de vedere al coroborării lor, și întemeiat a dedus concluzia că fapta lui Sîrbu V. nu întrunește elementele constitutive al infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dubăsari Valeriu, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a invocat că, în instanța de fond și cea de apel au fost prezentate suficiente probe care confirmă vinovăția inculpatului.

6. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție din 24 aprilie 2018, recursul a fost admis, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că, *argumentele invocate de procuror în recursul declarat își găsesc reflectare în starea reală a lucrurilor statuate în cauză*, inclusiv sub aspectul că judecând apelul, instanța de judecată nu a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și nu s-a pronunțat argumentat asupra tuturor probelor prezentate de partea acuzării, lăsând fără careva apreciere depozițiile succesorului părții vătămate Covalciuc D., care a confirmat că tatăl său, Covalciuc A., i-a transmis inculpatului suma de bani indicată în recipise cu titlu de împrumut. După ce a primit banii, inculpatul la scurt timp a început să se eschiveze de la întâlnirile cu tatăl său, nu răspundea la telefon, după care în general a plecat din țară și a revenit doar după decesul părții vătămate.

Totodată, instanța nu s-a pronunțat și asupra depozițiilor martorului Diulgher V., care a confirmat, că cunoaște din spusele lui Dragnea I., că Sîrbu V. a achitat suma de 10.000 dolari pentru autobuz. Ulterior Sîrbu V. i-a restituit lui Dragnea I. autobuzul, și ultimul i-a întors 5.000 dolari, iar diferența a fost oprită pentru uzura autocarului.

Astfel, lecturând decizia contestată, se atestă că concluzia instanței de apel precum că din declarațiile martorilor și succesorului părții vătămate „reiese că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate, iar între părți au existat relații civile” este pripită, ori, depozițiile martorilor nominalizați și a succesorului părții vătămate nu au fost analizate în cumul cu declarațiile inculpatului, care a confirmat că a primit de la Covalciuc A. bani pentru a procura un autobuz, însă afacerea pe care a inițiat-o privind transportul de pasageri nu a mers, astfel că a restituit unitatea de transport proprietarului Dragnea I., care la rândul său i-a întors o parte din bani și anume 5.000 dolari.

Concluzia instanței de fond, care a fost menținută și prin decizia instanței de apel referitor la faptul că „Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate

fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat. Iar în speță nu a fost demonstrat faptul că inculpatul a avut intenția în momentul transmiterii banilor și nici mai pe urmă de a dobândi ilicit banii de la Covalciuc A.” la fel este pripită, deoarece instanțele de fond nu au luat în considerație, că delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil se face luându-se în considerație două aspecte importate: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor și prezența, disponibilității efective ale făptuitorului de a-și executa angajamentele, ori, limita între relațiile civile și o escrocherie este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna-credință a părților, iar în cazul escrocheriei prin abuz de încredere și înșelăciune.

Totodată, *instanțele* nu au luat în considerație și faptul, că lipsa intenției infracționale la momentul intrării în raporturi juridice civile nu presupune excluderea posibilității trecerii pe parcurs a raporturilor civile în sfera penalului.

Instanțele, ajungând la concluzia că: „între părți au existat relații civile”, nu au analizat acțiunile inculpatului, după primirea banilor de la partea vătămată Covalciuc A., nefiind elucidate mai multe circumstanțe importate pentru justa soluționare a cauzei, și anume: dacă inculpatul susține că a dorit să restituie datoria lui Covalciuc A., care 5 a fost motivul că Sîrbu V. nu a restituit părții vătămate suma de 5000 dolari, sumă pe care a primit-o de la Dragnea I. la returnarea autobuzului? La fel, nu a fost analizat și apreciat comportamentul lui Sîrbu V., care s-a eschivat de la discuțiile și întâlnirile cu Covalciuc A. și după returnarea autobuzului și primirea banilor de la Dragnea I. a plecat din țară și nu a revenit decât peste 2 luni după decesul părții vătămate, fapt confirmat prin extrasul din Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră din care rezultă, că Sîrbu V. a intrat pe teritoriul R. Moldova la 20.02.2014, probă asupra căreia la fel nu s-a pronunțat instanța de apel.

Hotărârile de achitare sunt bazate în mare parte pe declarațiile inculpatului Sîrbu V. prin care acesta a negat că ar fi avut intenția de a însuși banii părții vătămate și a explicat că a plecat peste hotarele R. Moldova pentru a munci și a câștiga bani ca să-i restituie lui Covalciuc A. datoria, însă în susținerea acestei afirmații nu au fost prezentate careva probe, care ar confirma că Sîrbu V. a întreprins vreo acțiune concretă în vederea restituirii măcar parțiale a sumei care a primit-o de la partea vătămată.

Astfel, instanța de apel a tras o concluzie pripită privind respingerea apelului, fără a efectua o verificare multilaterală și obiectivă a probelor prezentate de partea acuzării în sprijinul învinuirii și circumstanțelor de fapt ale cauzei.

7. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 09 octombrie 2019, apelul a fost admis, casată sentința și pronunțat o nouă hotărâre.

Sîrbu Vasili a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și condamnat la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor bănești pe termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, din 09.10.2019, fiind arestat în sala de ședință.

De la Sîrbu Vasili s-a încasat în beneficiul succesorului părții vătămate, Covalciuc Diana, prejudiciul material în mărime de 200 dolari, echivalent a 2693, 2 lei și 10.000

dolari, echivalent a 133.050 lei, urmând ca celelalte cerințe din acțiunea civilă să se examineze în procedură civilă.

Instanța de apel a constatat, ca inculpatul Sîrbu V., întâlnindu-se ocazional la începutul lui octombrie 2003 în localitatea Dondușeni cu Covalciuc A. și urmărind scopul dobândirii ilicite de la el prin înșelăciune și abuz de încredere a mijloacelor bănești, l-a convins să-i acorde împrumut pentru procurarea unui autobus, fapt pentru care la 19.10.2003 în vederea realizării scopului criminal, s-a deplasat în mun. Chișinău, unde abuzând de încrederea și înșelându-l prin multiple promisiuni de restituirea în scurt timp a sumei împrumutului, a dobândit transmiterea de către el a sumei de 10.000 dolari, echivalentul a 133.050 lei, după care la 08.11.2003 la fel prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul necesității perfectării documentelor autobusului "IKARUS SCANIA", nr/în XXXXX, procurat din contul mijloacelor bănești anterior lui transmise de Covalciuc A. pe termen de 1 an, a mai primit de la el încă 200 dolari, echivalentul a 2.693,26 lei, după care a evitat orice contact cu acesta, precum și apariția la domiciliul propriu, eschivându-se intenționat pe parcursul perioadei îndelungate de timp de la restituirea mijloacelor bănești, dobândiți prin înșelăciune și abuz de încredere, nerambursându-i nici lui Covalciuc A. și nici succesorilor lui legali, cauzându-i în acest mod prejudiciu material în proporții deosebit de mari, în sumă dă de 10.200 dolari, echivalentul a 135.743 lei.

Instanța a reținut că sunt neîntemeiate concluziile instanței de fond, deoarece acțiunile incipiente ale inculpatului, cât și cele ce au urmat, îi denotă nu numai incapacitate reală de plată la momentul dobândirii sumelor de bani prin înșelăciune și abuz de încredere, ci și nedorința restituirii lor ulterioare, chiar și atunci când deținea în posesie suma restituită de Dragnea I., de 5000 dolari.

Ori, necătând la versiunea inculpatului de restituire a sumei împrumutului de 10.200 dolari, primită pentru inițierea unei afaceri comune cu Covalciuc A., de transportare a pasagerilor în străinătate, precum și cea al pretinsei răfuieli pentru insuccesul ce l-a suportat, prin sesizarea OUP, el nu a reușit să prezinte careva date obiective în acest sens.

Pe când, din depozițiile succesorului părții vătămate Covalciuc D. depuse în instanța de fond și apel, rezultă transmiterea de către tatăl său către inculpat, fără acordul mamei sale, a mijloacelor bănești pentru desfășurarea activității de transportare a pasagerilor în străinătate, despre care aflase ulterior ca urmare a nerambursării împrumutului, necunoscând suma, însă solicitând recuperarea ei.

La fel, versiunea inculpatului se află în contradicție și cu depozițiile lui Diulgher V., potrivit cărui, în 2002 i-a împrumutat lui Dragnea I. 20.000 dolari în vederea procurării din străinătate a unui autocar de model "IKARUS SCANIA", pentru a-l pune pe rută internațională, însă afacerea nu i-a mers, înstrăinându-l inculpatului contra sumei de zece mii dolari, deși înțelegerea li-a fost pentru 30.000 dolari, ulterior fiindu-i returnat de către acesta, contra sumei de 5.000 dolari și procurat de către Cotruța O. în 2006 cu întocmirea tranzacției de vânzare cumpărare și reînregistrarea în modul prevăzut de lege.

În coroborare cu depozițiile persoanelor supra menționate, vinovăția lui Sîrbu V. în comiterea escrocheriei se confirmă și prin materialul probant administrat pe caz, ce denotă cu certitudine dobândirea de către el, prin cele două recipise din 10.10.2003, de

la Covalciuc A. în două rate a mijloacelor bănești în sumă de 10.000 dolari, sub pretextul includerii lui în calitate de cofondator cu $\frac{1}{2}$ cotă parte din afacere, asumându-și obligația achitării lunare a câte 1000 dolari și % de penalitate pentru fiecare zi de întârziere, prin recipisă primind de la el încă 200 dolari, neexecutând obligațiile asumate, chiar dacă urmare a returnării lui Dragnea I. a autocarului, i-au fost restituite 5000 dolari din cele 10.000 dolari, achitate inițial pentru el, eschivându-se timp de mai mulți ani de la restituirea mijloacelor bănești și revenind în țară doar după decesul victimei.

Deci, inculpatul de la bun început nu dispunea de mijloace financiare pentru inițierea afacerii de transportare a pasagerilor în străinătate, în vederea realizării cărei a dobândit prin abuz de încredere, transmiterea de către Covalciuc A. în două rate a câte 5000 dolari, sumă de 10.000 dolari achitată vânzătorului Dragnea I. pentru procurarea autocarului, precum și 200 dolari pentru formarea actelor, ceea ce denotă din start incapacitatea lui de plată, iar de aici și cea de restituire a sumelor dobândite, mai cu seamă ca urmare insuccesului în afacere, eschivându-se de la angajamentele asumate de restituire a banilor, chiar și atunci când a intrat în posesia a 5.000 dolari, restituită de Dragnea I. la primirea autocarului.

Respectivele acțiuni tocmai că-i denotă intenția de dobândire prin escrocherie de la Covalciuc A. a mijloacelor bănești în sumă de 10.200 dolari echivalentul a 135.743, 16 lei, ce la data comiterii faptei - octombrie 2003 depășeau potrivit art. 126 alin. (1¹) Cod penal, suma de 40 salarii medii lunare pe economie prognozate pentru anul 2003, formând componenta de infracțiune prevăzută la art. 190 alin. (5) Cod penal.

Drept urmare, se atestă caracterul neîntemeiat a concluziei instanței de fond referitor la caracterul civil al acțiunilor inculpatului, ori, acesta de la bun început fiind în incapacitate de plată, a urmărit intenția dobândirii prin escrocherie de la Covalciuc A. a mijloacelor bănești, ceea ce a și reușit să o facă, eschivându-se ulterior pe parcursul mai multor ani atât de la restituirea lor, cât și de urmărirea penală, ce a fost suspendată la 15.10.2007 în legătură cu căutarea lui, fiind reluată la 25.08.2014, la 2 luni după decesul victimei.

Nu are nicio importanță, constatările referitor la careva datorii în valută străină sub formă de euro, indicate în alte două recipise, ori, obiectul acuzațiilor aduse în speță îl constituie mijloacele bănești în sumă de 10.200 dolari, în limita căror se judecă prezenta cauză.

Astfel, instanța de apel a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, în proporții deosebit de mari.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 61 și 75 Cod penal, ce țin de scopul și criteriile generale de individualizare a ei, luând în considerație caracterul intenționat al faptei comise, ce face parte din categoria infracțiunilor grave pentru care e prevăzută în exclusivitate pedeapsa închisorii, ținându-se cont de nerecuperarea daunei până la pronunțarea deciziei, eschivarea îndelungată a inculpatului de răspunderea penală, concluzionând a-i aplica pedeapsa închisorii cu executare și încasarea a daunei cauzate prin infracțiune.

8. Avocatul Guțanu Andrian a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că, în speță se constată existența între inculpat și partea vătămată a raporturilor civile, fapt ce în mod incontestabil atrage achitarea inculpatului pe motiv că fapta nu este prevăzută de legea penală, așa cum prevede art. 390 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, nefiind dovedită latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii de escrocherie, iar litigiile între acestea urmau a fi soluționate în ordinea procedurii civile.

Acest moment se deduce reieșind, inclusiv, din faptul că partea vătămată s-a adresat în organele de drept la 12.05.2004, adică până la expirarea unui an de la 10.10.2004, indicat în recipisă.

Este cert faptul că în cazul unui împrumut, abuzul de încredere nu se poate săvârși decât în situația unui contract de comodat (împrumut cu folosință), iar nu și pentru un împrumut de consumație (mutuum), care privește bunuri consumptibile, inclusiv sume de bani, pentru care se transmite o dată cu bunurile și dreptul de proprietate asupra acestora, ceea ce determină, în cazul refuzului restituirii la scadență a împrumutului nașterea unui litigiu civil.

Acțiunea inculpatului reprezintă o simplă neexecutare a convenției scrise (recipisa), neconstituindu-se în fapta penală incriminată de art. 190 Cod penal, ci fiind o faptă care nu este prevăzută de legea penală.

Ori, în corespundere cu art. 1 a Protocolului nr.4 adițional la CoEDO, prin care sunt recunoscute anumite drepturi și libertăți, și este interzisă privarea de libertate pentru datorii, se invocă că „nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală”.

Instanța de apel a dat prioritate și a considerat veridice doar declarațiile martorului acuzării Diulgher V. și a succesorului părții vătămate, Covalciuc D., încadrând acțiunile inculpatului în baza legii penale, fără a le analiza în coroborare cu alte probe prezentate și fără a exclude dubiile existente.

Totodată, nici la urmărirea penală, nici în instanțele de judecată nu s-a stabilit faptul că la încheierea contractului de împrumut din 10.10.2003 și nici după expirarea termenului acestuia, inculpatul ar fi comis careva acțiuni ilegale, dimpotrivă: el a semnat recipisa din 10.10.2003, din nou a semnat recipisa inclusiv pentru 200 dolari, din 08.11.2003, precum și a confirmat prin semnătură, asumându-și obligația rambursării datoriei până la 30.04.2004 a sumei de 1000 euro și până la 01.06.2004 a sumei de 3000 euro. Nu a negat executarea angajamentelor asumate, având o situație financiară prielnică la acel moment ori, urma a iniția o afacere comună cu partea vătămată, ambii aveau intenția de a pune pe rută un autobuz pentru transportarea pasagerilor fapt dovedit și prin contractul încheiat de cei doi.

Probele scrise nu confirmă vinovăția inculpatului ori, din cererea de pornire a procesului penal din 15.05.2004 care este scrisă de Covalciuc A. se indică că a fost dat cu împrumut suma de 10.200 dolari, ceea ce nu corespunde recipiselor în conținutul cărora este scrisă suma inclusiv în euro. Mai mult, prin recipisa din 08.04.2004, inculpatul sa obligat să-i achite lui Covalciuc A. până la data 30.04.2004 suma de 1000 euro, iar până la 01.06.2004, suma de 3000 euro, însă care bani și de când sunt luați nu este menționat.

La fel instanța de apel a constatat vinovăția inculpatului bazându-se preponderent pe probele cercetate de prima instanță, cărora li s-a dat citire și care inițial au fost puse la baza achitării lui. CtEDO a sancționat România în cauza *Mischie c. României* (cererea nr. 50224/07, Hotărârea din 16.09.2014), statuând ca este inadmisibilă condamnarea unei persoane în apel, după achitarea acesteia de prima instanță, fără a se administra probe noi care să răstoarne probatoriul de la fond. Judecătorii CtEDO interzic reinterpretarea aceluiași probe. Mai mult, unele probe au fost doar redactate în conținutul deciziei, fără a fi supuse cercetării de către instanța de apel.

Instanța de apel a examinat suplimentar probele și le-a dat o altă apreciere decât instanța de fond, bazându-se doar pe relatarea faptului că succesorul părții vătămate și martorii și-au menținut declarațiile.

Totodată, nu au fost prezentate probe materiale care ar confirma transmiterea mijloacelor bănești în mărime de 10.200 dolari, iar declarațiile succesorului părții vătămate, Covalciuc D., nu pot fi reținute în calitate de probe care ar confirma acțiunile ilegale ale inculpatului, acestea fiind lipsite de suport probant.

Mai mult, instanța de apel a constatat ca dovedită dauna materială în mărime de 10.200 dolari, echivalent a 135.743,26 lei, sumă care a fost încasată în beneficiul succesorului părții vătămate, însă fără a da o apreciere faptului că succesorul părții vătămate a depus cerere de examinare în lipsa sa și a comunicat că nu susține acțiunea civilă.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală.

8.1. A declarat recursuri ordinare și inculpatul, solicitând casarea deciziei instanței menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a indicat că, de către partea acuzării nu au fost prezentate probe pertinente și concludente, nefiind constatate noi circumstanțe la caz, care în ansamblu i-ar demonstra vinovăția în comiterea infracțiunii de escrocherie.

Declarațiile suplimentare ale succesorului părții vătămate, Covalciuc D. nu demonstrează vinovăția imputată, ori, faptele săvârșite nu conțin elementele constitutive ale infracțiunii.

Instanța de apel nu dat o apreciere corectă declarațiilor suplimentare ale martorilor Diulghier V. și Cotruța O., aceștia nefiind prezenți la ședințe.

Instanța de apel a reținut că, inculpatul a acționat prin înșelăciune și abuz de încredere, constatându-se că acesta împreună cu Covalciuc A. au intenționat să deschidă o afacere din contul ultimului, destinată transportării pasagerilor în Europa, fapt din care reiese că între ei ar fi existat relații contractuale.

În perioada sovietică, Covalciuc A. a activat în or. Dondușeni, în poliția economică (ОБХСС), având legături în instituțiile de drept, astfel deținând recipisele întocmite pe sumele de bani împrumutate, a hotărât să se răzbune.

8.2. Avocatul Janu Anatolie, la fel a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că, vina inculpatului nu a fost dovedită în mod legal prin nicio probă existentă la dosar, nici prin probele scrise, nici prin declarațiile martorilor și succesorului.

Până la urmă, anume din cauza nerealizării părții revenite lui Covaliciuc A., de neperfectarea actelor internaționale de transportarea pasagerilor, nu au fost realizate planurile ambilor. Sîrbu V. la fel a pățimit din afacerea care a fost planificată împreună cu Covalciuc A. În consecință, rămâne discutabilă întrebarea cine mai mult a avut de pățimit.

Instanță de apel greșit face referire la declarațiile succesului părții vătămate, Covalciuc D. Or., în mare parte acestea sunt contradictorii.

Recipisele, acestea în general nu pot fi opozabile penal inculpatului, deoarece din acestea nu rezultă cu claritate când și pentru ce au fost primite sumele respective, precum și de ce apare o neconcordanță între sumele declarate la organele de poliție și recipisele anexate la dosar.

Toate recipisele care sunt anexate la dosar sunt prezente în copii simple, alte ulterior, la finele cauzei, au fost autentificate de avocat. Însă nimeni nu a văzut acestea în original.

Instanță de apel nu a intrat în esența faptei incriminate lui Sîrbu V., acceptând și preluând neîntemeiat poziția instanței de recurs.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Conform art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Sub acest aspect se reține că în recursurile ordinare ale inculpatului, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 8.1. din decizie*).

Totodată, recursurile avocaților sunt fondate în drept pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și și 12) Cod de procedură penală, care prevăd următoarele temeiuri pentru recurs - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decît cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blînde, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită (*pct. 8., 8.2. din decizie*).

Însă, în recursurile respective, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârii contestate, asupra căror motive concrete invocate în apel nu s-ar fi pronunțat instanța de apel și care ar fi esența circumstanțelor că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că acesta este expus neclar, că instanța a admis o eroare gravă de fapt, raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care ar fi afectat soluția instanței, că instanța ar fi pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde, și care ar fi încadrarea juridică corectă a faptei savârșite de inculpat, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 8., 8.2. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursurile de pe rol nu întrunesc condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursurile ordinare ale avocatului și inculpatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeieri neargumentate legal de recurenți.

Ori, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 8.- 8.2. din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 7. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui infracționale în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, respectând întocmai procedura de rejudecare a cauzei după o sentință de achitare, prescrisă în art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile inculpatului și a succesului părții vătămate, Covalciuc D., ale martorilor Diulgher V. și Cotruță O., recipisa pe suma de 200 dolari din 08.06.2003, recipisa pe suma de 3000 și 1000 euro, întocmită la 08.06.2004, recipisa pe suma de 5000 dolari întocmită la 10.10.2003, contractul încheiat între Sîrbu V. și Colciuc A. la 10.10.2013, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel indicând detaliat motivele pentru care a respins dovezile și versiunile apărării, probele administrate pe caz demonstrând clar și cert prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal.

Totodată, soluția instanței de apel coroborează și cu jurisprudența națională, potrivit cărei în cazul escrocheriei victima transmite benevol bunurile către făptuitor, sub influența abuzului de încredere. Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie atunci când făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 28.06.2004, nr.23 - Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor, pct. 15.*).

Ori, împrejurările nominalizate se regăsesc în speța de pe rol, în cadrul cercetării judecătorești fiind prezentate probe concludente care dovedesc că inculpatul a primit banii, în proporții deosebit de mari, sub pretextul unui împrumut și inițierea unei afaceri, adică prin abuz de încredere, asumându-și obligații privind restituirea acestora dar fără intenția de a le realiza, încă la momentul intrării în stăpânirea banilor respectivi, invocând ulterior imposibilitatea executării lor pe diverse motive, chiar dacă dispunea de asemenea posibilitate, inclusiv în cazul primirii sumei de 5000 dolari în consecința restituirii autocarului pe care s-a răzgândit să-l mai procure, dar și eschivându-se de la angajamentele asumate prin plecare din țară și revenind doar după decesul părții vătămate, deci dobândind ilicit bunurile părții vătămate, prin escrocherie.

Mai mult, soluția instanței de apel este conformă relevanțelor conținute în decizia instanței de recurs din 24 aprilie 2018, ori, în conformitate cu prescripțiile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, conform căror, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii (*pct. 6. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 8. - 8.2. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la prescripțiile din art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și

circumstanțelor cauzei, în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile declarate au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 7. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că în acțiunile inculpatului sunt întrunite elementele infracțiunii, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce sunt vădit neîntemeiate, recursurile de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

10. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocații Guțanu Andrian, Janu Anatolie și de inculpatul Sîrbu Vasili XXXXX împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 09 octombrie 2019, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 06 martie 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun